

Heemkunde Boxtel

Nieuwsbrief

Heemkunde Boxtel

*24 oktober
Heemkundelezing*

oktober 2017

De Sint Petrus in Boxtel

Basiliek met een kleurrijk verleden

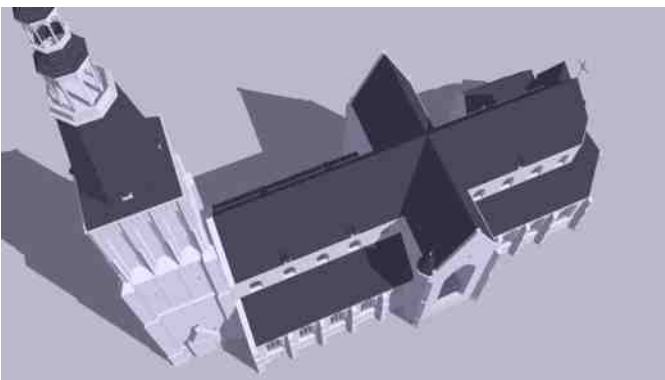
Première filmvoorstelling

dinsdag 24 oktober 2017, om 20.00 uur in

zaal De Adelaar, Baroniestraat 75 Boxtel

Première film 'De Sint Petrus in Boxtel –Basiliek met een kleurrijk verleden'

Dinsdagavond 24 oktober a.s. zal in zaal 'De Adelaar' de première plaatsvinden van een bijzondere film over de Sint Petrusbasiliek. De korte film is geproduceerd door de werkgroep Visualisatie Canon van Boxtel in samenwerking met lokale makers, onderwerp deskundigen en een enthousiaste groep jeugdige en volwassen 'acteurs'. De film vormt de kern van een onderwijsproject dat in eerste instantie is ontwikkeld voor de erfgoededucatie in het Boxtels basis- en voortgezet onderwijs. Naast de film zal ook het bijbehorende lesmateriaal worden gepresenteerd. Het onderliggende onderwijsconcept zal daarbij worden toegelicht.

Tijdens het gehele ontwikkelingsproces zijn making of opnamen gemaakt. Een beknopte samenvatting hiervan zal eveneens worden vertoond.

De werkgroep Visualisatie Canon van Boxtel

Een aantal enthousiaste personen heeft in 2015 het initiatief genomen om onderwerpen uit de Canon van Boxtel te visualiseren voor het onderwijs in Boxtel en

andere belangstellenden voor de lokale geschiedenis van Boxtel. Het idee komt voort uit het project over het Bloedmirakel 'Het is een wonder'. In 2015 werd vervolgens een korte film gemaakt over de 'Leenbrief van Boxtel uit 1356', die duidelijk maakt hoe belangrijk die leenbrief voor Boxtel is geweest. Een geschiedenissteen in de bestrating van de Burgakker onder-

streept het belang hiervan.

De werkgroep bestaat uit Pater Hans de Visser, Maarten Melis, Guus Bekooy, Hans van Liempt, Jos Vervoort, Freek Claasen sr. en Christ van Eekelen. Onder de vlag van Heemkunde Boxtel heeft de werkgroep het project over de Petrusbasiliek geproduceerd.

Doel van het educatief project (film en lesmateriaal)

Het project beoogt primair de (bouw)geschiedenis van een van de belangrijkste iconen van Boxtel op een aansprekende manier zichtbaar te maken voor de groep 8 tot 15 jarigen door middel van een bijzondere film als kern en een omlijstend en ondersteunend les- en pakket. Daarmee wil het project de belangstelling en het inzicht vergroten over het grote historische belang van de Petrusbasiliek voor de ontwikkeling van

Boxtel in de loop der eeuwen.

Daarnaast richt de film zich ook op iedereen die geïnteresseerd is in dit belangrijk Boxtels cultureel erfgoed. De digitale opzet maakt het project flexibel en toegankelijk voor bezoekers van informatiebronnen als websites van MUBO, bibliotheek, gemeente, kerk, heemkunde, VVV, Beleef Boxtel, H. Bloedstichting etc.

Samenwerking

De werkgroep hecht groot belang aan samenwerking met instellingen als Museum Boxtel, CultuurBox, Stichting Brede Scholen Boxtel, lokale scholen voor Basis- en Voortgezet onderwijs, Erfgoed Brabant, Heemkunde Boxtel en gemeente Boxtel. Erfgoed Brabant fungeert als kenniscentrum erfgoededucatie in

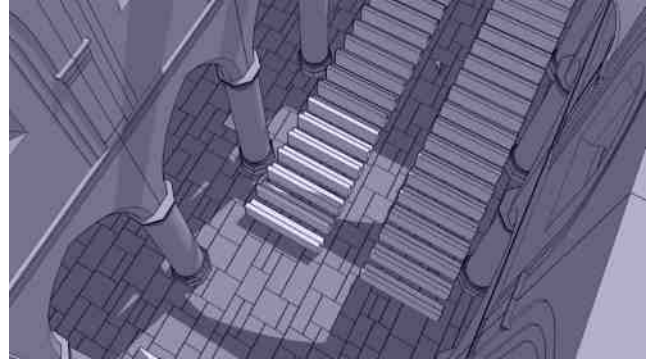

onze provincie. Het gaat onder meer om het peilen van de behoeften aan onderwerpen over het lokale erfgoed, verbreding van het draagvlak en het uitwisselen van kennis en ervaring. Bij de productie van de projecten wil de werkgroep zoveel mogelijk samenwerken met lokale makers en onderwerp deskundigen.

Erfgoededucatie

Erfgoededucatie is een onderdeel van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), een meerjarig traject voor de versterking van het cultuurprogramma (o.a. beeldende en muzikale vorming) in het

basisonderwijs. Scholen hebben de mogelijkheid om hun cultuurprogramma te versterken dat past binnen hun eigen visie en mogelijkheden. Erfgoed Brabant is verantwoordelijk voor het onderdeel Erfgoededucatie en heeft kennis en financiële middelen om de scholen hierbij te ondersteunen. In Boxtel is de Petruschool 'voorloper' in het opnemen en/of ontwikkelen van projecten voor erfgoededucatie in het reguliere lesprogramma. De omliggende doelgroepge-

richte en lesmethode-vervangende lesbrieven van het Petrusbasiliekproject zijn ontwikkeld volgens de richtlijnen van de Cultuureducatie met Kwaliteit door onderwijskundigen in afstemming met de werkgroep, CultuurBox en het onderwijs.

Invoering in het onderwijs

In samenwerking met CultuurBox en vertegenwoordigers van het basis- en voortgezet onderwijs wordt gewerkt aan een zorgvuldige invoering van het project in het Boxtelse onderwijs. Scholen bepalen zelf hun route binnen de Cultuureducatie met Kwaliteit. Daar hangt onder andere mee samen welke onderwerpen voor deskundigheidsbevordering in aanmerking komen. Het is de bedoeling dat in dit schooljaar 2017-2018 een zogenaamde 'voorloperschool erfgoededucatie' het project uit zal voeren. Leerkrachten van deze school zullen vervolgens hun ervaring delen met hun collega's van andere scholen. De verwachting is dat vanaf schooljaar 2018-2019 zich meerdere scholen zullen aansluiten.

De Zwaanse Brug en Huize de Zwaan

Herinneringen van familie Van Etten

De brug en het huis waar de familie van Etten nog hele goede en fijne herinneringen aan heeft.

Een vredig plaatje van Huize De Zwaan

Een prachtig huis waar we allemaal een heerlijke jeugd hebben gehad. Een prachtige tuin, die heel goed onderhouden werd. Heel het parkeerterrein was allemaal tuin. Iedere keer als ik er langs loop (ik ben de enige van de familie die hier in de omgeving woont) zie ik die grote bomen en het is bij iedere boom weer herinneringen van dat was daar en dat was daar. We woonden daar met 14 personen in dat huis en in die tijd hadden we ook nog 6 evacués vanuit Olland vanwege de oorlog.

De Zwaanse brug vóór de oorlog met links De Zwaan

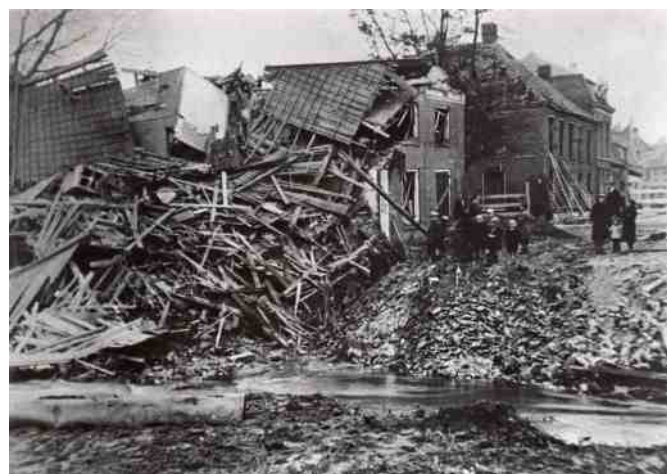
Maar op een dag, 23 oktober 1944, gebeurde er iets waar we nu nog altijd aan denken. Op die dag rond de middag kwam er een Duitser en die kwam ons vertellen dat de andere dag de brug zou worden opgeblazen. Er werd ons gezegd dat we gerust in het

Ravage na 23 oktober 1943

huis konden blijven als we maar aan de kant van de Prins Hendrikstraat b.v. in de keuken zouden blijven, want alleen de hoek aan de kant van de brug zou gevaar kunnen lopen. Mijn oudste broer is met de kano onder de brug gaan kijken en constateerde dat de brug heel zwaar geladen was en adviseerde ons om het huis te verlaten.

Mijn Vader was Hoofd van de St. Petruschool en wij zouden daar naar toe gaan. In die tijd was er geen school. In overleg met dhr. Roefen van het Waterschap, dat naast ons zat op de plek waar nu het Kruidvat zit, kregen we 2 grote roeiboten van het Waterschap, die we in het Dommelwater lieten ze zakken. Zo gezegd zo gedaan werden die 2 boten gekoppeld achter in de tuin dwars over de Dommel gelegd en konden wij door die boten zo in de school komen. Er werd toen heel hard gewerkt en vele mensen uit

Zwaanse brug met het gebouw van het Waterschap

de buurt en kennissen kwamen ons helpen om zo veel mogelijk spullen naar de school te brengen, maar heus niet alles, want in die korte tijd kon het huis onmogelijk leeg gehaald worden.

Het eerste lokaal van de school werd huiskamer, in het tweede sliepen al de meisjes en in het derde de jongens. De evacués ,waaronder nog een baby van ongeveer 3 maanden, sliepen in het vierde lokaal.

De andere morgen zei mijn Vader, jongens gaan jullie nog even naar het huis en probeer er nog wat uit te halen. Terwijl we ons aan het aankleden waren, riep mijn Vader: "onder de dekens!" en opeens was er een hele harde klap en het was gebeurd.

Gelukkig hadden we niet de tijd gehad om naar het huis te gaan. Toen Vader riep sprongen we allemaal in een bed onder de dekens, zo ook ikzelf, maar mijn benen staken er uit en ik begon te gillen: "mijn been, mijn been!". Wat was er gebeurd: de stenen van de brug en het huis vlogen door het dak de school in en ik kreeg gelukkig niet een steen maar kalk van het plafond op mijn benen. De school lekte overal.

Daarna zijn we met z'n allen gaan kijken en zagen we de grote ravage. Gelukkig waren we niet in het huis gebleven. Het was niet alleen de hoek aan de dom-

mel, maar het hele huis was totaal verwoest. Ik moet er niet aan denken dat we daar gebleven waren. Ik zie mijn Moeder nog staan kijken, helemaal overstuur natuurlijk. Ze heeft daar wel last van gehad.

De evacués zijn toen weer naar Olland gegaan, maar hebben eerst nog een vreselijk iets mee gemaakt . De baby van drie maanden was al ziek en is nog in de school gestorven. Heel triest.

Na die dag kwamen de Engelsen en die waren van plan om in de school te gaan, maar wij zaten er in en konden onmogelijk ergens anders naar toe. Ze zijn toen veel in de gymzaal geweest. Dat was een hele bijzondere tijd.

Na de school zijn we verhuisd naar de Clarissenstraat, het grote huis op de hoek aan de Kerkstraat. Het was een groot huis, maar anders, heel anders.

De Dommel vanaf de Zwaanse brug met rechts lunchroom Meneer van Dommelen

De Zwaan was een geweldig huis, dat bij ons altijd in gedachte blijft. Dit huis was wel iets anders dan nu de Cafeteria.

Dit was en is het verhaal wat wij als familie hebben meegemaakt. Het moet voor onze Ouders verschrikkelijk geweest zijn, maar ze hebben er zich geweldig doorheen gewerkt. Bedankt daarvoor.

Namens de familie Van Etten. Jacq Jansen van Etten

Brabantdag Familiegesciedenis 'Verrassend Verleden'

Datum: zaterdag 4 november 2017

Tijd: 10.30-16.00 uur

Locatie: Hal in Provinciehuis

's-Hertogenbosch

Deelname: gratis

Website: www.verrassendverleden.nl

Op zaterdag 4 november 2017 vindt de Brabantdag Familiegesciedenis plaats in het provinciehuis in Den Bosch. Deze dag is voor iedereen met Brabantse roots. Een bezoek inspireert je tot het doen van onderzoek naar het antwoord op de vraag: waar kom ik vandaan? Oubollig? Nee, integendeel. Innovatie en design zijn termen die – naast erfgoed – passen bij onderzoek van je eigen verrassend verleden. De valkuil is, dat veel mensen er te laat aan beginnen en de echte verhalen van je oudere familie zijn dan veelal niet meer te horen... Begin er nu aan, en laat je adviseren en/of helpen door leden van de NGV.

Hoofdthema. Inleidingen door Commissaris van de Koning Van de Donk, en door René Bastiaanse, directeur BHIC.

Marktplaats. De hal van het Provinciehuis is vanaf

10.30 uur open en gedurende de hele dag marktplaats. Met stands van genealogische en historische verenigingen, en van ondersteunende diensten. Er is een archiefcorner en de bibliotheken uit de regio zijn present.

Workshops. Tijdens de dag zijn er diverse workshops over onder meer familiegesciedenis, het tv-programma 'Verborgen verleden', criminele voorouders, DNA, en de invloed van dialect op familienamen.

GRATIS TOEGANG!

VERRASSEND VERLEDEN

Brabantdag Familiegesciedenis

workshops	Waar? Provinciehuis 's-Hertogenbosch
cabaret	Wanneer? Zaterdag 4 november 2017
stamtafel	Hoe laat? 10.30 - 16.00 uur
	www.verrassendverleden.nl

Heemkunde Boxtel

Heemkunde Boxtel presenteert zich met 'De spoorwegen en arbeidsmigratie'. Zie voor het hele programma de website.

Stamtafel. Brabantse stamboomexperts helpen bezoekers met hun eigen stamboom.

Feestelijke opening op
zondag 15 oktober

Archeohotspot in Oertijdmuseum

Gedeelte van het interview door verslaggever van ArcheoHotSpots. Het gehele interview is na te lezen

www.archeohotspots.nl/nieuws/

In oktober opent in Boxtel de nieuwste ArcheoHotspot. Hij krijgt een mooie plek in een nieuwe vleugel van het Oertijdmuseum. De Hotspot vormt een nieuwe publiekstrekker waar men binnen kan lopen en kennis kan maken met archeologisch onderzoek. Deze Hotspot zal zich specialiseren in de relatie tussen archeologie, geologie en paleontologie. De redactie ging alvast naar Boxtel om meer te weten te komen over het museum en de toekomstige Hotspot. We spraken met Dik Bol, voorzitter van de Archeologische Werkgroep in Boxtel die verantwoordelijk zal zijn voor het historisch materiaal waarmee in de Hotspot wordt gewerkt.

Oertijdmuseum, Boxtel

Heemkunde Boxtel en de Archeologische Werkgroep van Boxtel waren al langer op zoek naar een locatie voor het tonen van vondsten. Acht jaar geleden zijn we daarop begonnen met themavoorstellingen in het Oertijdmuseum. Die themavoorstellingen werden al snel breder en vertelden ook over andere periodes in de geschiedenis.

ArcheoHotspot

We waren bezig met nadenken over hoe we archeologie op een positieve en leerzame manier naar het publiek konden brengen. Op een gegeven moment hoorden we van de ArcheoHotspots en de mogelijkheden om er zelf een te starten. We hebben toen zelf contact gezocht en langzaam maar zeker kregen de plannen vorm.

We gaan bij de Hotspot beginnen met eigen materiaal van de Archeologisch Werkgroep in Boxtel. Dat komt niet specifiek uit één bepaalde tijd, maar is wel allemaal afkomstig uit de omgeving van Boxtel. Zo houdt het een binding met de omgeving. Het is materiaal dat is opgegraven, maar waarvan het nooit tot onderzoek is gekomen. Onder andere uit een kelder of van onder een straat in Boxtel. Dat zal de komende tijd worden uitgewerkt. Het publiek kan komen kijken, vragen stellen en ook zelf meehelpen. Ook zijn er unieke activiteiten bedacht zoals het zelf maken van

replica's van archeologische vondsten.

Er zullen drie mensen als trekkers optreden bij de ArcheoHotspot. Naast Dik Bol en René Fraaije (directeur Oertijdmuseum) zal dat ook Carlo Spee zijn, die wordt de coördinator van de Hotspot. Pedro A Viegas, de curator en oorspronkelijk afkomstig uit Portugal zal de inrichting op zich nemen. Daarnaast wordt er in de Hotspot gewerkt met een groot aantal archeologische vrijwilligers. Niet iedereen is beroepsarcheoloog, maar ze zijn wel allemaal met historie bezig en erg enthousiast. Naast het beantwoorden van vragen helpen zij het publiek met het determineren van meegenomen vondsten. Men kan de vondsten of objecten altijd langs komen brengen en daarvan wordt vervolgens de herkomst bepaald. Misschien kan dat niet altijd meteen, maar in zo'n geval worden de vragen en foto's doorgespeeld naar deskundigen. Overigens zijn vrijwilligers met veel of weinig archeologische ervaring meer dan welkom.

De openingstijden van de ArcheoHotspot vallen samen met die van het museum, van 10 tot 17 uur van dinsdag tot zondag. Zelf kijken en meehelpen aan de onderzoeken is elke 1^e zaterdag van de maand van 10 tot 15 uur. De bedoeling is om dat snel uit te breiden.

Feestelijke opening

De opening van de ArcheoHotspot is op zondag 15 oktober, tijdens de Nationale Archeologiedagen. Het wordt een groot feest waarbij de wethouder van cultuur van Boxtel, Maruška Lestrade-Brouwer aanwezig zal zijn. Het publiek kan dan alvast kennis maken met de Hotspot en er zijn demonstraties met steentijdgereedschap. Hakkers zullen dan vuursteen bewerken tot prehistorische werktuigen.

Vrijwilliger worden?

Ben je geïnteresseerd in de ArcheoHotspot of in de geschiedenis en zou je willen helpen met het begeleiden van bezoekers? De Hotspot in het Oertijdmuseum is op zoek naar vrijwilligers. Veel archeologische ervaring is niet vereist. Je kunt je aanmelden bij Dik Bol: voorzitter@heemkundeboxtel.nl

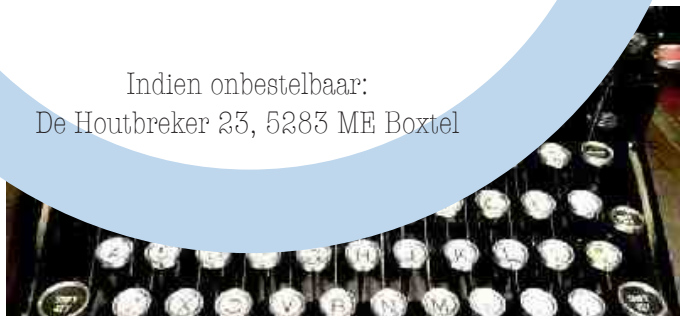
Webmaster Jos Mandos geeft het stokje over

Al jaren is Heemkunde Boxtel digitaal. Ook wel on-line genoemd. Sinds kort heeft de nieuwe website het licht gezien. Ik durf geenszins te beweren, dat het bijhouden van een website gemakkelijk is, maar met de nieuwste technieken is het wel een stuk gemakkelijker geworden. Dat was 'vroeger' wel anders. Jos Mandos bouwde de eerste website voor Heemkunde Boxtel in 2001. Hij weet nog goed wanneer dat begonnen is. Na het spoorproject in 2001 is hij op verzoek van Heemkunde Boxtel begonnen om een website te bouwen. Die website heeft het acht jaar volgehouden. In 2009 bouwde Jos een nieuwe site, Artisteer genaamd. Ook die heeft het acht jaar volgehouden. Dat bouwen gebeurde met allerlei hulpprogramma's. Het bouwen van de website is één ding, maar het onderhouden is 'andere koek'. Daar gaat heel veel tijd inzitten. Je mag eigenlijk geen week voorbij laten gaan omdat de site natuurlijk up to date moet zijn. Jos heeft daar heel wat uurtjes ingestopt. Na verloop van jaren is die website zo vol gestopt met wetenswaardigheden van Boxtel, dat het voor een buitenstaander niet meer te doen is alles te kunnen vinden. Toen in 2016 besloten werd een nieuwe website te maken, heeft Jos er de voorkeur aan gegeven om dat door een ander te laten doen. De nieuwe website is nu gereed en voor een groot deel ook al gevuld met content, zoals dat in vakjargon heet. Heemkunde Boxtel heeft heel veel waardering voor al die jaren dat Jos Mandos de website op voortreffelijke wijze heeft gebouwd en bijgehouden als webmaster. Jos vertelde dat hij dat altijd met heel veel plezier heeft gedaan. Hij was als 18 jarige verknocht geraakt aan de automatisering. Hij heeft er dan ook zijn beroep van gemaakt. Voor Heemkunde Boxtel heeft hij zijn beroep om kunnen zetten in hobby. **Jos, heel hartelijk dank daarvoor.**

Foto's, artikelen en reacties kunt u sturen naar:
webmaster@heemkundeboxtel.nl

Indien onbestelbaar:
De Houtbreker 23, 5283 ME Boxtel

U wilt een stukje schrijven!

U mag zelf ook kopij aanleveren voor een van de volgende nieuwsbrieven. Lever uw tekst aan als Word-bestand en voeg daar eventuele foto's bij.

Colofon

VOORZITTER:

Dik Bol
Stationsstraat 45
5281 GB Boxtel
Telefoon: 0411-616763
E-mail: voorzitter@heemkundeboxtel.nl

PENNINGMEESTER

Nellie van den Brandt-Boselie
E-mail: penningmeester@heemkundeboxtel.nl
Telefoon: 0411-678303
Tek.nr.: NL79 RABO 0128712880 t.n.v. Heemkundekring Boxtel

SECRETARIS EN LEDENADMINISTRATIE:

Christ van Eekelen
De Houtbreker 23
5283 ME Boxtel
Telefoon: 0411-675818
Website: www.heemkundeboxtel.nl
E-mail: secretaris@heemkundeboxtel.nl

REDACTIE:

Christ van Eekelen
Hanneke van der Eerden

REDACTIEADRES:

De Houtbreker 23
5283 ME Boxtel
E-mail: redactie@heemkundeboxtel.nl

